

Ledare inom Multi-Manager investeringar

november 2002

INVESCO PERPETUALS UTSIKTER FÖR DEN GLOBALA MARKNADEN

Aktier

- Den globala makroekonomiska omgivningen har nyligen försämrats. De svåra förhållandena på de amerikanska och europeiska marknaderna har dock kompenseras av den relativt snabba återhämtningsförmågan i Storbritannien och Asien.
- Den amerikanska marknaden står inför en förlängd period av lägre tillväxt än normalt medan de imbalanser som präglade ekonomin under en längre tid, sakta kommer att utarbetas ur systemet. I motsats till situationen i Japan under början av 1990-talet, har penningutbudet hållits på en hälsosam nivå. Den amerikanska centralbanken har aggressivt och snabbt skurit ner räntenivån och det finns lite bevis på att bankernas balansräkningar håller på att minska. Den amerikanska centralbanken verkar ha kontroll över främjandet av monetär tillväxt. Det finns trots allt fortfarande en risk för deflation.
- Euro-områdets ledande indikatorer har vänt upp och ner och pekar nu på en förnyad nedgång, framförallt i Tyskland.
- I Storbritannien fortsätter konsumenter att stöda ekonomin även om en eventuellt stigande arbetslöshet och försvagad finanssektor kan verka hämmande på konsumenters förtroende.
- Medan Japans inhemska konsumtion förblir dämpad, kan försämrade externa faktorer ha en ytterligare negativ inverkan på Japans exportledda återhämtning.
- Företag på marknader under utveckling i Asien ser attraktiva ut. Dessa företag undvek utsvävningar på den överhettade marknaden i slutet av 90-talet och ligger nu på en stabil grund efter en period av omstruktureringar i verksamheten.

Masskuldebrevslån

I en period av försvagad ekonomisk tillväxt, ostadiga finansmarknader och ökad geopolitisk oro har statskuldebrev fortsatt att ge bra avkastningar under det tredje kvartalet fram till den 30 september 2002.

Räntemarknader

De globala finansmarknaderna förblir ostadiga och vi förväntar oss att volatiliteten förblir hög under den närmaste framtiden. Tillväxten har avtagit och den allmänna stämningen har fortsättningsvis varit avtagande. Dessutom förväntas den geopolitiska situationen förbli negativ under den närmaste framtiden då USA förbereder sig för krig mot Irak. I den här omgivningen tror vi att det är alltmer sannolikt att centralbankerna i USA och Europa kommer att vidta åtgärder för att begränsa nedgången på aktiemarknaderna och ytterligare stimulera ekonomisk tillväxt.

Oro över situationen i Japan

Den senaste omorganiseringen av regeringen i Japan har lett till en ökning i antalet reforminriktade politiker och därmed en strävan att göra nödvändiga ändringar i bankväsendet. Den ekonomiska effekten av en bankreform kan vara dramatisk och leda till konkurser och högre arbetslöshet. I den här omgivningen blir det sannolikare att emissionen av masskuldebrevslån i en allt högre grad kommer att användas för att stimulera ekonomin, vilket skulle ha en negativ inverkan på den avkastning som fås av masskuldebrevslån.

Positiva utsikter för masslån emitterade av företag

Utsiktorna för masslån emitterade av företag förblir osäkra under den närmaste framtiden, men vi fortsätter att vara positiva beträffande den här tillgångsklassen eftersom företag fortsättningsvis strävar efter att sänka sina skuldbördor och korrigera sina balansräkningar. Färska uppgifter från värderingsbyråer bekräftar att företagets balansräkningar håller på att förstärkas. Vi tror att utbudet kommer att minska för masslån emitterade av företag medan utbudet av statsskuldebrev ökar.

INVESCO Global Investment Committee oktober 2002

Aktiv eller passiv fondförvaltning?

Det internationella fondförvaltningsväsendet har under de senaste åren livligt debatterat vilken placeringsstil som är bättre - aktiv eller passiv fondförvaltning. Vi diskuterar i det följande dessa två placeringsstilar. Mika Heikkilä, fondförvaltare för Skandia Life Pohjola Finland Value, berättar också om sin aktivt förvaltade fond.

Vad innebär en aktiv eller passiv placeringsstil?

Aktiv fondförvaltning, eller aktieplockning, är ett försök att överträffa ett bestämt jämförelseindex. Aktiva fondförvaltare fattar beslut på basen av faktorer som rådande omständigheter på marknaden, den ekonomiska situationen, det politiska klimatet och företagsspecifika faktorer.

Passiv fondförvaltning kallas vanligtvis för "Indexfonder". Det innebär att fondförvaltaren placerar i olika aktier i samma förhållande som deras vikt i indexet. Fondförvaltaren strävar inte efter att uppnå en bättre avkastning än indexet, utan försöker endast efterbilda indexets utveckling. I det här sammanhanget stöter man ofta på begreppet "tracking error", som anger hur mycket fondens avkastning avviker från jämförelseindexet.

Vilken placeringsstil är bättre?

De som talar för en passiv fondförvaltning anser att det är svårt att överträffa avkastningen på marknaden. Förespråkarna för en aktiv fondförvaltning tror att det finns ineffektiviteter på marknaden som möjliggör uppnåendet av en bättre avkastning än den generella utvecklingen på marknaden.

Medan aktiva fondförvaltare medger att det inte ständigt är möjligt att övertäffa avkastningen på marknaden, tror de att det på lång sikt är möjligt att uppnå bättre avkastning än jämförelseindexet. Detta berättigar de extra kostnaderna och riskerna för en lägre avkastning än jämförelseindexet.

Baserat på ovanstående argument, finns det inget rätt eller fel svar om vilken placeringsstil som är bättre. Placerare bör avgöra vilken placeringsstil de tror på eller de vill kanske använda en kombination av bägge. I det följande ger vi några fakta som kan vara till hjälp vid beslutsfattningen.

Fakta

Flera experter anser att passiv fondförvaltning är att föredra framför aktiv fondförvaltning. De hävdar att de högre avgifterna och operativa kostnaderna som normalt associeras med aktiv fondförvaltning inte är värda sitt pris eftersom placerare kan få bättre avkastning till ett lägre pris genom passivt förvaltade fonder.

Det är viktigt att ställa dessa åsikter i rätt perspektiv. Under ett uppsving på marknaderna stiger aktiekurserna, vilket leder till att värdet för placeringar i indexfonder stiger. Under perioder av negativ eller nolltillväxt är indexfonder inte längre nog. Under nedgångar på marknaden är aktiv fondförvaltning den enda metoden som möjligtvis kan åstadkomma positiv avkastning.

Placerare bör också beakta att aktiemarknadsindex i en allt högre grad har koncentrerats till ett fåtal storföretag, eller ifråga om globala index, till ett fåtal marknader.

Det här framgår tydligt om vi tar en noggrannare titt på de två huvudsakliga aktiemarknadsindexen i Finland, Hex-index och Hex-portföljindex.

- Om du den 30 september hade placerat i en indexfond som spårar HEX-index, skulle mer än hälften av dina placeringar allokeras i Nokia* aktier.
- Om du den 30 september hade placerat i en indexfond som spårar HEX-portföljindex, skulle mer än 60 % av din placering vara allokerad i tio företags aktier: Nokia, Stora Enso, UPM-Kymmene, Fortum, Sonera, Sampo, Nordea, Orion-yhtymä, Sanoma-WSOY och Kone.

Dessa exempel visar att passiva placeringar leder till att portföljen är kraftigt utsatt för avkastningen hos de företag som har den största vikten i jämförelseindexet. En aktiv fondförvaltare kan avvika från jämförelseindexet och diversifiera investeringarna i en högre grad och därmed möjligtvis sänka risknivån.

* Källa: www.hex.fi (oktober, 2002)

Skandia Life Pohjola Finland Value

Placeringsfonden Skandia Life Pohjola Finland har varit tillgänglig för Skandia Lifes kunder i Finland sedan den 1.5.2001. Fonden är ett bra exempel på en aktivt förvaltd fond som har haft en positiv avkastning trots den allmänt negativa trenden på aktiemarknaderna under de senaste 18 månaderna.

Vi talade med, Mika Heikkilä, fondförvaltaren för Skandia Life Pohjola Finland Value i slutet av oktober år 2002. I det följande beskriver Mika hur han förvaltar fonden och ger samtidigt sina åsikter om aktieplaceringar.

Skandia Life Pohjola Finland Value

Skandia Life Pohjola Finland Value placerar endast i den underliggande placeringsfonden Pohjola Finland Value, som placerar i finska value-aktier och förvaltas av Pohjola Fondbolag Ab. Value-aktier är sådana företags aktier, vars marknadsvärde är lågt jämfört med företagets substansvärde, d.v.s. företagets värde minus skulder. Enligt flera internationella undersökningar kan value-aktier förväntas erbjuda mycket konkurrenskraftig avkastning för långsiktiga aktieplacere. Förutom ett lågt förhållande mellan pris och substansvärde, beaktar Pohjola Finland Values aktievalprocess företagets soliditet, kapitalavkastning och förmåga att ge dividend på långsikt.

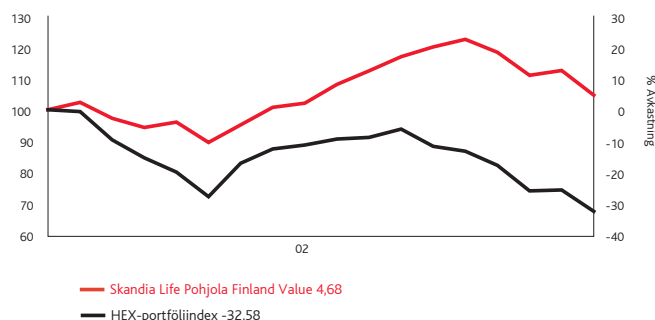
Pohjola Finland Values första kriterium för val av aktier är att förhållandet mellan pris och substansvärde (P/BV -talet) är under börsens medeltal. Alla företag vars P/BV -tal är under börsens medeltal kan inkluderas i portföljen. Av dessa aktier skapas en väldiversifierad portfölj av företag vars avkastning på det egna kapitalet jämfört med marknadsvärdet är möjligast lockande. Uppföljningen av substansvärdet för innehaven i portföljen är kontinuerlig och möjligast aktuell. Om aktiens kurs stiger och P/BV -talet stiger över börsens medeltal, säljs aktien. I motsats köps aktier i företag vars resultatutveckling huvudsakligen är rimlig och aktiens kurs har sjunkit.

På det här viset hålls portföljens risknivå alltid under medeltalet mätt enligt P/BV -talet. Portföljens slogan har därmed blivit "köp billigt, sälj dyrt". Placeringsstrategin kräver en noggrann studie av delårs- och årsrapporter och en ständig uppdatering av substansvärden och övriga nyckeltal. Dessutom arrangeras regelbundna möten med företagets ledning, för att utreda orsakerna bakom aktiernas eventuella undervärdering.

Pohjola Finland Value är en aktivt förvaldat aktiefond och dess placeringar skiljer sig ibland betydligt från jämförelseindexets fördelning. Eftersom value-aktier kännetecknas av rimliga tillväxtförväntningar finns det inga orealistiska förväntningar i aktiernas pris vilket medför en jämnare avkastningsutveckling. Om företagets soliditetsgrad är tillfredsställande, ger substansvärdet även under svåra förhållanden en stadig grund, vilket hindrar eller saktar ner ett fullständigt ras i aktiekursen. Oftast kan value-aktier hittas inom långsamt växande eller kapitalkrävande branscher, inom vilka det är lättare att förutspå affärsverksamheten än inom kraftiga tillväxtbranscher. Det här leder till en lägre volatilitet på lång sikt och därmed en mindre risk. I och med de senaste årens kraftiga kursnedgångar har även flera teknologiföretag förvandlats till value-aktier. Man måste vara försiktig i anskaffandet av dessa företag, eftersom deras förlusttakt kan vara snabb.

Skandia Life Pohjola Finland Values strategi har visat sig framgångsrik sedan lanseringen den 1.5.2002. Fondens avkastning mellan den 1 maj 2001 och den 1 oktober 2002 har stigit med 4.68%. Fondens jämförelseindex, HEX-portföljindex, har under samma period sjunkit med 32.58%. Det är dock viktigt att komma ihåg att Pohjola Finland Value är en aktiefond och att en negativ avkastning därför är möjlig, vilket också har varit fallet under sommaren 2002.

Sedan fondens startdatum, fram till den 1.10.2002. Utveckling enligt säljkurs i euro, bruttoavkastningen återinvesterad

Den första gyllene regeln för en placerare är att diversifiera placeringen i olika tillgångsklasser. Fördelarna som uppnås genom geografisk diversifiering har minskat under de senaste åren till följd av globalisering. Aktiekurserna följer alltmer samma riktning på olika håll i världen. I stället för att diversifiera geografiskt har en s.k. "sektor- eller stildiversifiering" i value-aktier blivit allt vanligare. Aktieplaceringen bör sammanställas så att den klarar av olika konjunkurlägen. Under ett konjunkturuppsving vill man få en lite bättre avkastning än genomsnittet genom att placera i tillväxtaktier, men ju mindre risk placeraren är villig att ta, desto mer kan han betona mindre volatila och kanske lite ointressantare value-aktier.

För tillfället råder en stor osäkerhet om vilken riktning aktiemarknaderna kommer att utvecklas i, och budskapen beträffande den globala ekonomin har inte varit uppmuntrande. Under dessa tider förstärks dock starka företag och deras aktier kan på lång sikt köpas billigt. Medeltalet för pris/substansvärdet i Helsingforsbörsen var i slutet av 2002 ca 1,33. P/BV -talets medeltal var som lägst i början av oktober 2002 och under hösten 2001 då talet var 1,2. På dessa nivåer klassificerar marknaderna företagen som billiga i förhållande till dess förmögenhet.

Det genomsnittliga P/BV -talet för Pohjola Finland Values portfölj är endast 0,8 och den förväntade dividendavkastningen för portföljen är 5,4%. Placeringarna kan diversifieras också tidsmässigt, vilket innebär att det lönar sig att göra aktieplaceringar även under nedgångar på aktiemarknaden. Om du vill placera i aktier nu, lönar det sig att ha en del av portföljens innehav i value-aktier, med rimliga avkastningsförväntningar.

Mika Heikkilä
Skandia Life Pohjola Finland Value Portfolio Manager
28 oktober 2002

Indicator

Fondförfaltarnas åsikter baserar sig på bedömningar för hela sektorn, inte enskilda fonder.

- Negativ
- Neutral
- ▲ Positiv
- Otillgänglig
- ↑ Riktning mot det bättre
- ↓ Riktning mot det sämre

	Aktier									Masskuldebrevslån		Valutor		
	Storbritannien	Norden	USA	Finland	Europa	Japan	Stilla-havsområdet exklusive Japan	Marknader under utveckling	Teknologi	Europeiska	Internationella	Euro/£	Euro/\$	Euro/Yen
Baring	▲↑	-	▲↑	-	■↑	●	▲	■↓	●↓	▲	■	▲↑	■	■↑
Deutsche	■↓	-	▲	-	▲↑	■↓	▲↑	■↓	-	●↓	■↑	●	●	●
Evli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fidelity	■	-	■	-	■	■↓	▲	▲↑	-	-	■	-	-	-
FIM	▲↑	■↑	■	■	■↑	●	■	▲↑	●	▲	■↑	▲	▲	▲
Framlington	▲	■	▲	■	●	●	■	■	●	■	■	■	■	▲
Gartmore	▲	▲	▲	■	▲	▲	▲	▲	■	●	●	■	■	■
Gyllenberg	■	■	▲	▲	■	■	■	■	■	●	●	■	●	●
ING	-	-	▲	-	▲	■	▲	▲	■	■	■	■	▲	▲
INVESCO PERPETUAL	▲	■	▲↑	▲↑	▲↑	■	▲↑	▲	■	●	●	■	■	■
JPMorgan Fleming	▲	●	●	●	■	●↓	▲	■	●	▲	■	▲↑	▲	■↓
Merrill Lynch	▲	■	▲	■	■↓	●	■	■	■	●↓	●	■↓	■↓	■↓
Odin	-	▲	-	▲	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pohjola	▲↑	■	▲↑	■	▲↑	■	■	■	▲↑	●↓	●	■	■↓	■
Schroders	■	-	●	-	▲	■	▲	▲	-	-	-	-	-	-
Ålandsbanken	▲	▲	▲	▲	▲	●	-	-	■	●↓	●↓	■	▲↑	▲↑
SAMMANDRAG	▲↑	■	▲↑	■	■	■	▲	■	■	●↓	■↑	■	■	■

Månatlig % utveckling för jämförelseindexen

7.04 14.45 8.57 7.53 10.76 -7.02 5.88 6.21 13.22 -0.59 -0.61

Källa: Standard & Poor's Fund Services, utveckling i euro fram till 31/10/2002, säljkurs mot säljkurs, bruttoavkastingen återinvesterad. Den tidigare utvecklingen garanterar inte placeringarnas framtida utveckling.

Jämförelseindex

Aktier	
Storbritannien	FTSE All Share
Norden	MSCI Nordic Countries
USA	S&P 500
Finland	Hex Portfolio
Europa	FTSE World Europe ex UK
Japan	FTSE All World Japan
Stilla-havsområdet (exklusive Japan)	FTSE World Pacific ex Japan
Marknader under utveckling	S&P/IFCI Composite
Teknologi	NASDAQ

Masskuldebrevslån	
Europeiska	Salomon Bros EMU Government Bond Index
Internationella	Salomon Brothers World Government Bond Index

Instruktioner för läsandet av Indicator på följande sida.

Marknadsutveckling (%)

Aktier	6 mån	1 år	3 år	5 år
Globalt - MSCI World	-25.58	-23.64	-34.38	0.40
Storbritannien - FTSE All Share	-23.15	-17.96	-25.19	7.42
Norden - MSCI Nordic Countries	-28.86	-33.15	-33.27	30.45
USA - S&P 500	-24.49	-22.89	-28.30	19.69
Finland - Hex Portfolio	-17.86	-12.48	-33.51	-9.38
Europa - FTSE World Europe ex UK	-26.87	-21.93	-29.07	10.26
Japan - FTSE All World Japan	-24.17	-24.10	-46.77	-17.50
Stillahavsområdet (ej Japan) - FTSE World Pacific ex Japan	-21.32	-0.63	-10.26	2.67
Marknader under utveckling - S&P/IFCI Composite	-25.46	2.75	-14.94	-5.64
Teknologi - NASDAQ	-28.33	-28.44	-52.42	-3.56
Masskuldebrevslån				
Europeiska - Salomon Brothers EMU Government Bond Index	6.20	5.02	21.39	N/A
Internationella - Salomon Bros World Government Bond Index	1.46	-0.73	19.75	43.15

Källa: Standard & Poor's Fund Services, utveckling i euro fram till 31/10/2002, säljkurs mot säljkurs, bruttoavkastningen återinvesterad. Den tidigare utvecklingen garanterar inte placeringarnas framtida utveckling. Standard & Poor's Fund Services och Skandia koncernen har på alla möjliga sätt försökt säkerställa ovannämnda siffrors riktighet. Ingendera tar ansvar för placerarens investeringsbeslut och möjligen därav uppstående finansiella förluster.

Hur används Indicator?

I Indicator får placerarna en 12 månaders prognos över aktiemarknaden från ett urval av fondbolag som samarbetar med Skandia koncernen. Vi frågade fondförvaltarna om deras 12 månaders framtidsutsikter för de angivna sektorindexen.

Bedömningarna är inte fondspecifika. Fondbolagen har givit synpunkter gällande hela ifrågavarande sektor.

Bedömningarna baserar sig på följande riktlinjer:

- ▲ **Positiv prognos** - fondbolaget tror att jämförelseindexet kommer att stiga mer än 5 % under de följande 12 månaderna.
- **Neutral prognos** - fondbolaget tror att jämförelseindexet kommer att ha en negativ eller positiv utveckling mellan 0% och 5% under de följande 12 månaderna.
- **Negativ prognos** - fondbolaget tror att jämförelseindexet sjunker mer än 5 % under de följande 12 månaderna.

Kategorier:

Aktier - fondbolagets bedömning av aktiemarknadernas utveckling beaktar inte valutakursfluktuationernas eventuella inverkan på marknaderna. Om fondförvaltaren exempelvis tror att framtidsutsikterna för den amerikanska marknaden är positiva, men samtidigt tror att en stark euro kommer att verka avskräckande för finska placerare, kommer prognosen för USA att vara positiv.

Bedömningen av varje enskild aktiemarknad syftar på ett bestämt index omräknat i euro.

Masskuldebrevsmarknader - bedömningen av båda masskuldebrevsmarknaderna syftar på ett bestämt index omräknat i euro.

Valutor - valutakursprognosen ger en bedömning för de som betalar för placeringarna i euro.

Positiv valutakursprognos

Om Indicator ger en positiv bedömning för antingen US dollar, pund sterling eller japanska yen, så innebär detta att eurons värde kommer att sjunka i jämförelse med ifrågavarande valuta, vilket har en positiv inverkan på utländska placeringars avkastning.

Exempel 1€ = 100 yen

Som placerare köper du japanska aktier som kostar 100 yen. Efter köpet sjunker värdet för euro till 1€ = 90 yen. Detta innebär att du behöver bara 90 yen för att köpa tillbaka din ursprungliga euro. Du har 100 yen, som dividerat med växelkursen 1€/90 yen ger dig 1,11euro.

Om fondbolaget anser att såväl framtidsutsikterna för japanska aktier som förhållandet mellan euro och yen är positivt, så medför detta att helhetsbedömningen för att placera i japanska värdepapper är positiv för finska placerare. En positiv valutaprognos för förhållandet mellan euro/yen skapar således förutsättningar för en bättre avkastning för japanska aktieplaceringar.

Negativ valutakursprognos

Om Indicator ger en negativ bedömning för antingen US dollar, pund sterling eller japanska yen, så innebär detta att eurons värde kommer att stiga i jämförelse med ifrågavarande valuta, vilket har en negativ inverkan på utländska placeringars avkastning.

Exempel 1€ = 100 yen

Som placerare köper du japanska aktier som kostar 100 yen. Efter köpet stiger värdet för euro till 1€ = 110 yen. Detta innebär att du behöver 110 yen för att köpa tillbaka din ursprungliga euro. Du har 100 yen, som dividerat med växelkursen 1€/110 yen ger dig 0,91euro.

Om fondbolaget anser att framtidsutsikterna för japanska aktier är positiva, men bedömningen om förhållandet mellan euro och yen är negativ, så medför detta att finska placerare bör vara försiktiga vid övervägandet av placeringar på den japanska marknaden. Det här beror på att valutakursfluktuationerna kan ha en negativ effekt på den annars positiva aktieavkastningen.

Ledare inom Multi-Manager investeringar

Skandia Lifes breda fondurval är uppdelat i fyra kategorier för att underlätta kartläggningen av kundernas behov och valet av fonder.

Portfolios

Kategorin Portfolios erbjuder ett enkelt och lätt sätt att placera. Dina kunder drar nytta av de val av placeringsobjekt och fondförvaltare som Skandia Life har gjort.

Valet av placeringsobjekt för Portfolios fonderna sker enligt Skandia Lifes placeringskommittés förutbestämda direktiv, som utgör riktlinjer åt fondförvaltarna och ger dem en möjlighet att reagera på förändringar i marknadsförhållanden.

Placeringskommittén väljer också de lämpligaste fondbolagen. Efter en grundlig analys väljer kommittén fondförvaltarna på basen av deras expertis att sköta enskilda sektorer. Därför kan en fond dra nytta av flera olika fondförvaltares styrkor inom respektive områden istället för att lita på bara en fondförvaltare.

Om förvaltaren av en Portfolios fond inte möter våra höga placeringskrav, kan fondförvaltaren bytas ut. **Detta är den verkliga styrkan i processen** – Skandia Life kan byta fondförvaltare alltid när vi anser det finnas ett fondbolag som är mer dugligt att sköta dina pengar.

Managers

Inom kategorin Managers kan du välja ett specifikt fondbolag för förvaltandet av dina placeringar.

Den utvalda fondförvaltaren fattar beslutet om hur din placering skall fördelas i aktier, obligationer och kontanta medel enligt de riktlinjer som Skandia Life har ställt upp.

Skandia Lifes placeringskommitté övervakar fondförvaltarna och deras fonder för att säkerställa att de fungerar inom förutbestämda placeringsmålsättningar.

Markets

Inom kategorin Markets bestämmer du själv inom vilka marknadsområden du vill placera.

Skandia Lifes placeringskommitté avgör vilka placeringsobjekt som är lämpliga inom de marknadsområden du valt. I likhet med Portfolios kategorin kan en fond förvaltas av en mängd olika fondförvaltare om Skandia Life finner det relevant. Skandia Lifes placeringskommitté övervakar fondförvaltarna och deras fonder för att säkerställa att de fungerar inom förutbestämda placeringsmålsättningar. Fondförvaltarna kan vid behov bytas ut om vi anser att det finns ett fondbolag som är mer dugligt att sköta dina pengar.

Managers & Markets

Kategorin Managers & Markets erbjuder dig en fullständig flexibilitet i valet fondförvaltare och marknadsområde för dina placeringar. Detta är den största av kategorierna och den är planerad för placerare som själv vill sammanställa sin placeringsportfölj.

I de tre tidigare kategorierna har en stor del av placeringsbesluten gjorts för dig. I Managers & Markets kategorin har du möjligheten att skräddarsy din egen placeringsstrategi. Fonderna inom denna kategori är specialiserade till en högre grad än i de övriga kategorierna och därför också utsatta för större risk.

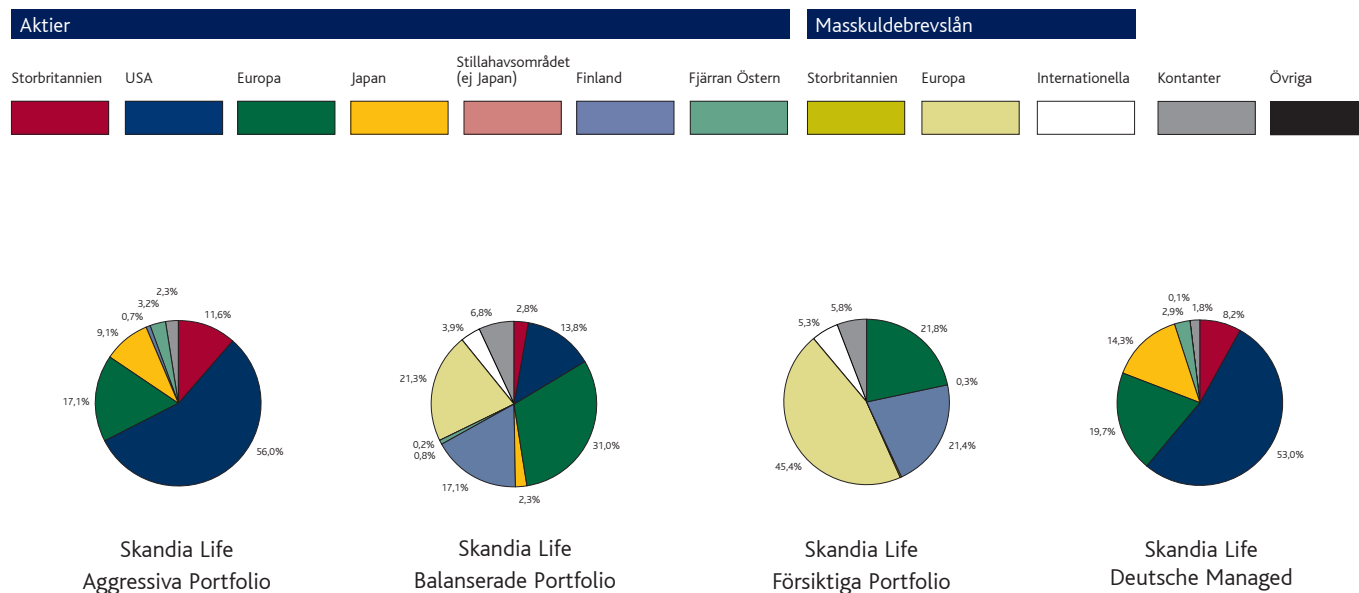
Vi anser att flexibilitet är ett av de viktigaste attributen för Multi-Manager placering. Våra kunder kan när som helst förflytta sig från en fondkategori till en annan och utan begränsningar byta fonder så ofta som möjligt med undantag av vissa specialomständigheter.

I egenskap av föregångare för Multi-Manager placeringsmodellen är vi övertygade om vi har ett försprång gentemot övriga livförsäkringsbolag. Vi utvecklar kontinuerligt vår process för val av placeringsobjekt för att upprätthålla detta försprång.

Portfolios och Managers fonderna

Placeringarnas fördelning 31/10/2002

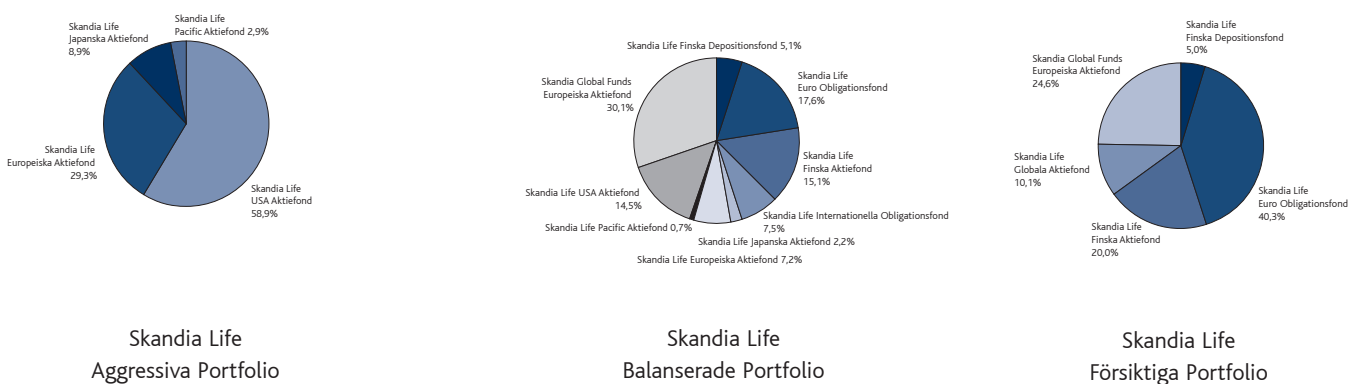
De nedanstående graferna visar Portfolios och Managers fondernas placeringsfördelning. Om det har skett en märkbar förändring (5% eller mer) i placeringarnas fördelning anges detta med ett ⚡ tecken

Källa: Skandia Life

Portfolios fonderna

Placeringarnas fördelning 01/11/2002

Källa: Skandia Life

Fondavkastning (%)

Portfolios	Säljkurs euro	1 mån	6 mån	1 år	3 år	5 år	Sedan fondens	Startdatum	Riskenivå
	1.11.2002	1.10.2002 - 1.11.2002	1.5.2002 - 1.11.2002	1.11.2001 - 1.11.2002	1.11.1999 - 1.11.2002	3.11.1997 - 1.11.2002	startdatum - 1.11.2002		
Skandia Life Aggressiva Portfolio	2.075	5.60	-25.06	-24.08	-36.52	-14.36	23.37	18.10.1995	4
Skandia Life Balanserade Portfolio	2.315	5.08	-18.60	-16.46	-25.35	-2.36	37.63	18.10.1995	3
Skandia Life Försiktiga Portfolio	2.245	3.50	-10.52	-9.22	-9.00	3.79	33.47	18.10.1995	2
Managers									
Skandia Life Deutsche Global Managed	0.890	-0.45	-24.51	-21.38			-47.09	16.10.2000	4
Markets									
Skandia Life Euro Obligationsfond	2.397	-0.79	3.63	1.01	12.32	19.91	42.51	18.10.1995	2
Skandia Life Euro Aktiefond	1.137	4.50	-32.20	-29.16	-31.51		-32.40	03.09.1999	3
Skandia Life Europeiska Aktiefond	0.885	7.66	-25.94	-22.44			-47.38	16.10.2000	4
Skandia Life Finska Depositionsfond	1.958	0.10	0.82	1.98	8.06	11.89	16.41	18.10.1995	1
Skandia Life Finska Aktiefond	2.115	7.03	-20.10	-14.75	-41.93	-18.15	25.74	18.10.1995	3
Skandia Life Globala Aktiefond	0.833	8.04	-24.75	-24.89			-50.48	16.10.2000	4
Skandia Life Internationella Obligationsfond	2.388	-0.67	-1.65	-3.05	9.79	19.46	41.97	18.10.1995	3
Skandia Life Japanska Aktiefond	1.248	-6.31	-26.67	-24.95	-45.24	-25.58	-25.80	15.04.1997	4
Skandia Life Pacific Aktiefond	1.190	4.39	-23.42	-1.73			-29.25	16.10.2000	4
Skandia Life USA Aktiefond	0.750	6.84	-24.85	-25.37			-55.41	16.10.2000	4
Managers & Markets									
Aktier Asien exklusive Japan									
Skandia Life Baring Eastern	1.293	2.62	-21.30	10.99			-23.13	16.10.2000	5
Skandia Life Fidelity Funds South East Asia	0.967	-0.41	-29.47	-2.62	-34.17	-12.41	-42.51	15.04.1997	4
Skandia Life INVESCO PERPETUAL	1.017	1.70					1.70	01.10.2002	4
Hong Kong & China Growth									
Aktier Europa									
Skandia Life Baring Europe Select	1.689	3.81	-26.50	-15.17	-21.73	-8.55	0.42	15.04.1997	4
Skandia Life Fidelity European	1.046	4.60					4.60	01.10.2002	4
Skandia Life Gartmore CS Eurobloc	1.475	14.25	-28.88	-24.59	-23.93		-12.31	04.01.1999	4
Skandia Life INVESCO GT Pan European	1.034	7.60	-29.18	-29.23	-41.48		-38.53	24.03.1999	4
Skandia Life INVESCO GT Pan European Enterprise	0.886	1.37	-31.79	-24.53	-51.51		-47.32	24.03.1999	4
Skandia Life JPMF Europe Strategic Value	0.853	-1.61	-27.40	-13.49			-14.70	15.10.2001	4
Skandia Life Merrill Lynch Euro Markets	1.624	1.50	-28.30	-23.54	-14.16		-3.45	24.03.1999	4
Skandia Life M&G European Index Tracker	1.097	9.70					9.70	01.10.2002	4
Skandia Life Ålandsbanken European Value	0.783	7.11	-22.01				-21.62	01.02.2002	4
Aktier Finland									
Skandia Life Evli Select	1.781	5.14	-20.49	-14.25	-21.58		5.89	24.11.1997	3
Skandia Life Gyllenberg Finlandia	2.660	8.79	-14.85	-4.42	-18.08	15.60	58.15	24.10.1996	3
Skandia Life Pohjola Finland Kasvu	1.112	8.49	-22.51	-18.42			-33.89	24.04.2001	3
Skandia Life Pohjola Finland Value	1.761	0.06	-12.82	10.13			4.70	01.05.2001	3
Aktier Globalt									
Skandia Life Baring Global Growth	1.185	6.95	-24.09	-19.82	-39.04		-29.55	06.05.1998	4
Skandia Life Baring Leading Sectors	0.693	11.41	-28.48	-29.14			-30.70	15.10.2001	4
Skandia Life Fidelity Managed International	1.543	4.33	-29.80	-26.66	-37.88		-8.26	06.05.1998	4
Skandia Life Framlington New Leaders	0.617	5.29	-32.27	-38.79			-38.30	15.10.2001	4
Skandia Life Merrill Lynch Global Value Portfolio	0.666	-0.15	-28.77	-31.83			-33.40	15.10.2001	4
Skandia Life Ålandsbanken Global Value	0.907	6.58	-25.66	-26.14	-48.29		-46.08	14.06.1999	4
Aktier Japan									
Skandia Life Gartmore Japanese Growth	0.670	-7.97	-26.86	-29.84			-60.17	16.10.2000	4
Skandia Life Merrill Lynch Japan	0.651	-6.06	-22.78	-21.28			-61.30	02.05.2000	4
Aktier marknader under utveckling									
Skandia Life Baring Eastern European	3.356	6.88	-13.68	21.90	47.06	73.44	99.52	15.04.1997	5
Skandia Life FIM Russia	2.755	7.74	-12.07	44.39			63.79	01.05.2001	5
Skandia Life Gartmore Emerging Markets	0.998	5.83	-29.72	-0.30			-40.67	02.05.2000	5
Skandia Life JPMF Emerging Markets	1.032	3.20					3.20	01.10.2002	5
Skandia Life Merrill Lynch Emerging Europe	1.391	1.98	-19.13	20.02			-17.30	16.10.2000	5
Skandia Life Merrill Lynch Emerging Markets	0.984	-0.61	-29.86	-7.61	-29.81	-37.52	-41.50	15.04.1997	5
Aktier Nordamerika									
Skandia Life Baring American Growth	0.745	7.97	-23.27	-22.96			-55.71	16.10.2000	4
Skandia Life Fidelity American	1.057	5.70					5.70	01.10.2002	4
Skandia Life Framlington Nasdaq	0.354	7.60	-35.16	-38.22			-78.95	16.10.2000	5
Skandia Life Gartmore American Smaller Companies	0.798	1.66	-26.04	-16.09			-20.20	15.10.2001	4
Skandia Life JPMF America Equity	1.806	3.91	-24.47	-25.34	-26.76	-13.71	7.37	15.04.1997	4
Aktier Norden									
Skandia Life Alfred Berg Norden Aktier	1.085	8.50					8.50	01.10.2002	3
Skandia Life ODIN Norden	1.386	4.84	-30.98	-13.05	-11.66	-32.55	-17.60	15.04.1997	3
Aktier specialsektorer									
Skandia Life Framlington Biotech	0.479	9.86	-29.25				-52.10	03.12.2001	5
Skandia Life Framlington Financial	1.158	6.73	-24.90	-19.13			-31.15	05.05.2001	5
Skandia Life Framlington Health	2.870	3.99	-27.34	-36.67	56.15		71.55	24.03.1999	5
Skandia Life Henderson Ethical	1.141	3.92	-28.69	-26.91	-38.69		-32.16	24.03.1999	5
Skandia Life INVESCO GT Leisure	0.862	1.06	-25.88	-11.41			-13.80	15.10.2001	5
Skandia Life Schroders Medical Discovery	1.028	2.80					2.80	01.10.2002	5

Fortsätter

Riskenivå 1 = Mycket låg risk 2 = Låg risk 3 = Medelrisk 4 = Över medelrisk 5 = Hög risk
Uppgifter om fondavkastningen finns tillgängliga också på vår hemsida, www.skandia-life.fi

Fondavkastning (%)

	Säljkurs euro 1.11.2002	1 mån 1.10.2002 - 1.11.2002	6 mån 1.5.2002 - 1.11.2002	1 år 1.11.2001 - 1.11.2002	3 år 1.11.1999 - 1.11.2002	5 år 3.11.1997 - 1.11.2002	Sedan fondens startdatum - 1.11.2002	Startdatum	Riskenivå
Managers & Markets									
Aktier teknologi									
Skandia Life Fidelity Funds Technology	0.470	10.07	-30.98	-30.98			-72.06	02.05.2000	5
Skandia Life Henderson Global Technology	0.919	13.18	-33.84	-36.45	-62.27		-45.36	24.03.1999	5
Skandia Life JPMF Europe Technology	0.418	7.46	-36.57	-38.80			-75.15	16.10.2000	5
Blandfonder euro									
Skandia Life Gyllenberg European Balanced	1.347	0.90	-16.28	-14.75	-18.56		-19.92	17.05.1999	3
Skandia Life Gyllenberg International	1.946	2.69	-15.35	-15.06	-19.45	-4.19	15.70	24.10.1996	4
Skandia Life Ålandsbanken Europe Active Portfolio	1.216	5.19	-18.22	-15.91	-25.94		-27.71	14.06.1999	4
Blandfonder Finland									
Skandia Life Conventum Balanserad	1.261	6.59	-21.09	-18.85	-38.55	-21.97	-38.52	16.10.2000	3
Skandia Life Gyllenberg Optimum	2.435	2.40	-8.80	-10.58	-12.91	13.84	44.77	18.10.1995	3
Skandia Life ODIN Finland	1.136	1.97	-12.82	12.81			13.60	15.10.2001	3
Räntefonder									
Skandia Life Aktia Likvida	1.897	0.11	0.90	1.61	6.87	11.00	12.78	14.10.1996	1
Skandia Life Gyllenberg European Bond	2.081	-0.90	4.31	2.26	12.73	19.19	23.72	24.10.1996	2
Skandia Life Gyllenberg Money Manager	1.885	0.11	0.86	1.56	6.86	10.56	12.07	24.10.1996	1
Skandia Life Ålandsbanken Euro Bond	1.854	-0.32	2.15	2.54	10.42		10.23	14.06.1999	1

Riskenivå 1 = Mycket låg risk 2 = Låg risk 3 = Medelrisk 4 = Över medelrisk 5 = Hög risk

Uppgifter om fondavkastningen finns tillgängliga också på vår hemsida, www.skandia-life.fi

Källa: Skandia Life, utveckling enligt säljkurs i euro, bruttoavkastningen återinvesterad. I fondandelarnas kurs har beaktats Skandia Lifes årliga förvaltningsarvode samt interna och externa fondförvaltningsavgifter, vilka fastställs skilt för varje fond. Placerare bör vara medvetna om att fondförsäkringar inte har ett garanterat värde eftersom fondandelarnas värde lika väl kan stiga som sjunka. Fondernas tidigare utveckling garanterar inte placeringarnas framtida utveckling. Om fonderna har placeringar noterade i andra valutor än euro, kan valutakursfluktuationer påverka fondens värdeutveckling. Fondandelsvärdets historiska utveckling är ingen garanti för det framtida värdet.

Skandia Life Assurance Company Limited - filial i Finland,
PB 1129, 00101 Helsingfors, Bulevarden 2-4 A, 00120 Helsingfors,
FO-nummer: 1025067-9

Skandia Life Assurance Company Limited,
ett i England registrerat aktiebolag, registreringsnummer 1363932
Huvudkontor: Skandia House, Portland Terrace,
Southampton SO14 7EJ, UK